

ИЗДАВАЊЕ ЧЕКА И КОРИШЋЕЊЕ ПЛАТНИХ КАРТИЦА БЕЗ ПОКРИЋА
(члан 228. став 3. у вези става 2. КЗ-а)

Сама чињеница да се меница издаје, а да покрића нема, представља објективни елеменат овог кривичног дела, уз елеменат кривице, с тим што виност обухвата свест о томе да се издаје меница, а да за то нема покрића и да се управо то хоће.

Из образложења:

Пресудом првостепеног суда окривљени је оглашен кривим за извршење кривичног дела издавање чека и коришћење платних картица без покрића из члана 228. став 3 у вези става 2. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 месеца. Против ове пресуде жалбу је изјавио бранилац окривљеног из свих жалбених разлога, док је АЈТ предложио да се жалба као неоснована одбије и пресуда потврди.

Апелациони суд у Новом Саду је, испитујући побијану пресуду и по службеној дужности, нашао да је жалба неоснована.

Првостепеном пресудом је јасно утврђено да окривљени у моменту издавања менице на свом рачуну није имао покриће, јер му је рачун дуже време био у блокади и пре критичног догађаја, јер и сам признаје да је тога био свестан и да је знао да у таквој ситуацији не сме да изда меницу. Меница је издата ради обезбеђења новчане вредности преузетог репроматеријала, који је окривљени и преузео, а меницу је издао управо због тога да би се добављач обезбедио да ће му новчани износ бити надокнађен. Окривљени је до доспећа менице био дужан да испуни своју обавезу, али то није учинио, па када се поверилац послужио меницом да наплати своје потраживање, окривљени ни тада није имао покриће на рачуну. То су одлучне чињенице од којих зависи постојање или непостојање овог кривичног дела.

Која је садржина уговора, што су окривљени и оштећени уговарали, која је количина у питању, који су рокови испоруке, који је квалитет, како ће се испоручивати, шта је било са репроматеријалом и сл. нису одлучне чињенице.

Из одредбе члана 228. став 2. КЗ произилази да се меница не сме издати ако за то нема покрића и нису прописани никакви услови. Сама чињеница да се меница издаје, а да покрића нема представља објективни елеменат овог кривичног дела, уз елеменат кривице, с тим што виност обухвата свест о томе да се издаје меница, а да за то нема покрића и да се управо то хоће. Имајући у виду новчане износе који представљају квалификаторне околности, очито је да законодавац није имао у виду висину прибављене користи, већ је суштина ствари управо у томе да се заштити меница и друга средства плаћања и обезбеђења плаћања, а због сигурности и у привредном пословању и у међусобним односима правних субјеката, како би се осигурало право оног који прима меницу и поштри одговорност оног који меницу издаје. Како је окривљени у поступку у основи признао да му је рачун дуже време пре предметног догађаја у блокади, што је потврђено изводом НБС и налазом вештака, рачун му је цело време био у блокади све до момента доспелости менице, па и после, као и до дана доношења првостепене одлуке. С обзиром да је сам окривљени признао да је тога био свестан, а био је свестан да је то и забрањено, упућује на закључак да је то и хтео, чиме се исцрпљује потребан облик виности за постојање овог кривичног дела.

(Пресуда Основног суда у Сомбору број К. 143/10 од 26.01.2011. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Кжс. 1- 2034/12 од 20.02.2013. године)